

Lauantai 6.7.2013
Päiväseurat 13:00
Anna-Kaisa Tenhunen

”Pystymetsää ja laakeeta peltoa, maisema herättää Jumalan pelkoo. Täällä taivas roikkuu uhkaavana päittemme yllä. Oot nuori ja rauhaton sydän, kyllästynyt tähän kuolleeseen kylään. Kun maltat mielesi, pääset maailmaan kyllä.” (Jukka Poika: Älä Tyri)

Tämä sitaatti ei ollut Raamatusta, ei Siionin virrestä, eikä se ollut Ukko-Paavon ajatuksia. Tällaisia mietteitä olisi voinut lukea omassa päiväkirjassani vajaat kaksikymmentä vuotta sitten. Reggae-artisti Jukka Pojan laulun sanat sopivat varmasti usean nuoren ajatuksiin, asuipa hän sitten Nurmijärvellä, Helsingin lähiössä tai täällä laakean pellon kulmilla. Kun nuori odottaa omien siipiensä kokeilua, kotiseutu ja perhe puristavat rintaa. Vanhempi ohjeistaa isällisesti nuorta: jaks vielä vähän aikaa tätä paikkaa ja näitä ihmisiä. Laulu jatkuu, mutta sen kertosaie ei olisi sopinut päiväkirjani lehdille. Siinä aikuinen neuvoo nuorta olemaan mokaamatta ja kehottaa suorittamaan koulut loppuun ja hankkimaan pätevyyden. Sen sanat kuuluvat: ”Älä tyri nyt, älä lyö yli nyt, älä antaudu angstin valtaan”. Ikään kuin aikuinen tietäisi, mikä nuorelle on hyväksi, omista lähtökohdistaan käsin.

Vuoden aikana nuorista ja heidän ongelmistaan löytää paikkaa yhteiskunnassa on puhuttu erilaisilla foorumeilla. Huoli on aito, mutta lähestymistapa on ollut setämäinen ”Älä tyri” -viesti. Ole rohkea, pärjää, mutta älä tyri. Se on yhteiskunnan viesti oikeastaan meille kaikille. Älä mokaat tilaisuuttasi pääsykokeissa, työhaastatteluisa, ihmisuhteissa. Älä anna häpeän aiheutta tekemisilläsi perheelle tai suvulle. Ihmisille ikään kuin asetetaan tiettyjä odotuksia siitä, kuinka hyvän elämän tulisi mennä, ja sitä mitataan suorituksilla ja saavutuksilla. Epäonnistumisen pelko on pesiytynyt työelämäänkin hyvin salakavalasti. Meillä on johtajia, jotka eivät halua tehdä vaikeita päätöksiä, koska se herättää kritiikkiä joissain sidosryhmissä. Pätkätyöntekijät eivät uskalla ottaa asioihin kantaa työpaikoillaan, saati perustaa perheitä. Lapsista ja nuorista puhutaan meillä kuin ongelmina, mutta ei katsota syitä, jotka tähän ovat johtaneet; kyllä ne ovat aikuiset, jotka ovat tyrineet. Aikuinen on luonut maailman jossa parikymppisten pitää olla osajia ja asiantuntijoita.

Kirkkoonkin on tullut mokaamisen pelko ja loukkaantumisen kulttuuri. Papiston tekemisistä ja sanomisista valitetaan kapituleihin, jos ne eivät miellytä omaa ajattelua. Oikeassa olemisen armolahjoilla rasiitettuja kristittyjä on varsinkin netti pullollaan; anonyymi nettimaailma on aikuisten hiekkalaatikko, jossa huudellaan ilkeästi toisille, etsitään virheitä ja lietsotaan Jumalan pelkoa. On vastakkainasettelua etelän ja pohjoisen sekä liberaalien ja konservatiivien välillä. On pakko kysyä, onko meillä kirkossa sama ymmärrys siitä, mikä on uskomme ydin? Onko sama ymmärrys rakkaudesta, synnistä, ihmisyydestä, synninpäästöstä. Mitä nämä sanat meille tarkoittavat? Luomakunta pystymetsä-maisemineen voi ja saa herättää jumalanpelkoa meissä-ihminen tai hengellinen yhteisö ei sitä pelkoa saisi viljellä. Ihminen ei voi omia armoa vain itseään tai hengellistä yhteisöä koskevaksi.

Ihminen on enemmän kuin voitot tai tappiot, erot tai valheet, tai facebook tykkäykset. Jatkuva tarve arvostella muita, naapuria, kylän julkista tai muukalaista, kertoo pinnallisesta elämästä ja heikosta itsetunnosta. Tuntuu kuin tällainen ihminen nauttisi toisen tekemistä virheistä tai suorastaan tarvitsisi niitä, koska pelkää oman elämänsä synkkyyttä ja varjoja. Siksi uskallatko sinä

käydä kohti omaa pimeyttäsi? Kohti omia virheitäsi ja angstejasi? Vai löytyykö sieltä niin paljon rikkinäisyyttä, että et ehkä kestäisi? Uskallatko sen jälkeen tulla pois itsestäsi ja nähdä toisen ihmisen ja hänessä Jumalan rakkauden kohteen?

Jukka Pojan laulu on minulle vaikea, sillä sen nuoren tunnelmaan on helppo samaistua, mutta nyt aikuisena ymmärrän myös laulun aikuisen aidon huolen nuoren puolesta: Ettei tekisi typeryyksiä, ettei loukkaisi itseään ja sieluaan. Voisiko hyvää tarkoittavan neuvomisen kääntää hiljaiseksi rukoukseksi nuoren puolestaan? Sillä jokainen meistä tekee virheitä, omat siivet eivät aina kannu. Tärkeää olisi, että niinä hetkinä kun valinnat osuvat väärään tai kun elämä kolhii muuten, olisi joku joka sanoisi: sinä selviät, sinä olet rakas. Sinä olet arvokas sellaisena kuin sinä olet, et sen kautta, mitä sinä teet tai suoritat. Sinua ei tarvitse muuttaa, eheyttää tai sinun ei tarvitse tulla tietynlaiseksi. Jumala ei tyrinyt sinua luodessaan.

Kun ihminen on sielusta rikki, hän ei tarvitse myötähäpeää, vaan myötätuntoa. Ja se on kirkon ja meidän kristittyjen tehtävä: näyttää myötätuntoisen Kristuksen lempeitä kasvoja. Ja ne kasvot ovat sinun kasvosi ja minun kasvoni. Kristinusko muuttuu koko ajan ympärillä olevan yhteiskunnan tahdissa, mutta sen sanoma pysyy samana – pelon ja arvioimisen sijaan armo, ilo, rauha, rakkaus ja toivo ovat niitä sanoja, joita meidän pitäisi yhä enemmän toisillemme julistaa. Ihmisen tyrimisen merkki on risti ja se on meitä etelää ja pohjoista, konservatiivia ja liberaalia yhdistävä tekijä. Palataan vielä ajassa parikymmentä vuotta taaksepäin. Haapajärven seurakuntanuoret pukivat päällensä hupparin, jonka selkään oli painettu pieni kynttilä ja sen vieressä teksti: ”Haloo, onks valoo”. Olen jälkeinpäin miettinyt, mitä ajatuksia tuo kysymys mahtoikaan herättää aikuisissa. Nuori kysyy kohti käyvästi: Onko valoa? Onko valoa tunnelin päässä, onko valoa elämässä, aikuisuudessa? ”Onko valoa?” on seurapenkissä istuvan ihmissuhteidensa kanssa tyrineen tai elämän vaikeassa solmukohdassa olevan ihmisen kysymys. Meidän elämämme täällä on puun ja kuoren, siunauksen ja synnin, syntymän ja kuoleman välissä elämistä. Mitä sinä vastaisit kysymykseen ”Onko valoa?”